

ECONOMIES' HORIZONS
Економічні горизонти

DOI: doi.org/10.31499/2616-5236
Homepage: <http://eh.udpu.edu.ua>

ISSN
2522-9273
(print)
2616-5236
(online)

UDC: 330.4:339.1

DOI: [10.31499/2616-5236.3\(25\).2023.288081](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(25).2023.288081)

*Olha Lohinova, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
Ph.D. (Economics) Associate Professor at the Department of Marketing,
Management and Business Management*

**СТАТИСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ
STATISTICAL ASPECTS OF THE STUDY OF THE DYNAMICS OF
INDUSTRIAL ENTERPRISES DEVELOPMENT**

***Анотація** У статті наведено практичні аспекти статистичного дослідження динаміки розвитку підприємств промисловості. Визначено, що головним завданням статистичного дослідження підприємств промисловості є визначення обсягу продукції промисловості, її структури; аналіз виконання плану за обсягом та асортиментом, сортністю, комплектністю, ритмічністю; виявлення додаткових резервів. В результаті дослідження виявлено, що основними чинниками відновлення промисловості стануть: поступове покращення кон'юнктури на світових ринках, відновлення виробництва в окремих галузях економіки.*

***Abstract.** The article presents practical aspects of statistical research of the dynamics of development of industrial enterprises. It is determined that the main task of a statistical study of industrial enterprises is to determine the volume of industrial production, its structure; analysis of plan implementation by volume and assortment, grade, completeness, rhythm; identification of additional reserves. It is proved that in order to raise the level of industrial production statistics in Ukraine, it is necessary to make certain changes in the proportions of individual industries, and they should be consistent and interrelated. The study found that the main factors of industrial recovery will be: a gradual improvement in the situation on world markets, the resumption of production in certain sectors of the economy, improvement of the financial condition of enterprises, as well as an increase in investment and consumer demand. The following mathematical and statistical methods are used depending on the purpose of the statistical study and the nature of the source data:*

1) mathematical methods of quantitative characterization of relationships: correlation and regression analysis; operations research and queuing theory;

economic cybernetics; classical methods of elementary mathematics; simulation modeling; functionally hierarchical (forecast scenarios); methods of structural analogy; method of expert estimates;

2) statistical methods of quantitative characterization of relationships: analysis of variance; correlation analysis; method of analytical groupings; rank correlation; complex statistical coefficients; statistical equations of dependencies; statistical indices; indicators of dynamics analysis.

When choosing statistical methods for studying socio-economic phenomena, it is necessary to take into account their interconnectedness and interdependence. Any phenomenon is the result of a certain set of causes and is the cause of other phenomena and processes. Therefore, the statistical study of the interrelationships of economic phenomena and processes should be approached comprehensively, trying to classify a wide range of methods that allow them to be quantified.

Key words: *industry, statistics, market conditions, industry products, analysis, statistical methods. production volumes, statistical studies*

Ключові слова: *промисловість, статистика, кон'юнктура, продукція промисловості, аналіз, статистичні методи, обсяги виробництва, статистичні дослідження*

Постановка проблеми. Нині промисловість є одним із базових стратегічних складників економіки країни. Сучасний стан функціонування і розвитку промисловості України досить складний, оскільки зумовлений низкою певних проблем. Промислові підприємства випускають продукцію, яка призначена для забезпечення потреб суспільства. Статистика вивчає обсяг і склад промислової продукції та обліковує її в натуральних показниках і за вартістю. Комплексна економічна статистика являє собою набір економіко-статистичних даних, які відображають послідовну і цілісну картину економічної діяльності для політичних, комерційних та інших аналітичних цілей. Використання статистичних методів дає можливість перевести обґрунтування управлінських рішень у площину точного

кількісного відображення з врахуванням якісного змісту явищ і процесів, на основі реального інформаційного забезпечення розрахунків відповідно до потреб управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед основних науковців, хто досліджував стан та закономірності динаміки розвитку промислових підприємств слід відмітити вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: М.П. Войнаренко, Н.В. Кондукоцова, М.Ю. Сушко, Т.М. Юсупова та ін. Не дивлячись на різноманіття думок, слід зазначити, що розвиток промисловості України є важливим та ефективним фактором для виходу на новий і високотехнологічний рівень розвитку, а особливо в сучасних умовах, коли відбувається скорочення обсягів виробництва.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Проаналізувати практичні аспекти

статистичного дослідження динаміки розвитку підприємств промисловості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Промисловість є однією з великих галузей господарства, яка тісно пов'язана з науково-технічним прогресом і має вирішальний вплив на рівень розвитку суспільства. Дана галузь являється матеріальним виробництвом, що характеризується сукупністю підприємств, на яких виробляють знаряддя праці та іншу продукцію для самої промисловості і для інших галузей господарства, а також видобувають сировину і паливо, виробляють енергію, заготовляють ліс, обробляють і переробляють продукцію, одержану в промисловості або в сільському господарстві.

Головним завданням статистичного дослідження підприємств промисловості є визначення обсягу продукції промисловості, її структури; аналіз виконання плану за обсягом та асортиментом, сортністю, комплектністю, ритмічністю; виявлення додаткових резервів.

У процесі вивчення виробництва та збуту промислової продукції статистикою розв'язуються такі завдання:

- визначення обсягу промислової продукції в натуральних, умовно-натуральних та вартісному вираженні;
- характеристика відвантаженої продукції;
- статистичне вивчення якості та асортименту промислової продукції;

- статистичне вивчення ритмічності виробництва і поставок промислової продукції;

- розрахунок індексів фізичного обсягу та цін на вироблену промисловою продукцію.

В залежності від мети статистичного дослідження та характеру вихідних даних застосовують такі математичні та статистичні методи:

- 1) математичні методи кількісної характеристики взаємозв'язків: кореляційний і регресійний аналіз; дослідження операцій і теорія масового обслуговування; економічна кібернетика; класичні методи елементарної математики; імітаційне моделювання; функціонально ієрархічні (прогнозні сценарії); методи структурної аналогії; метод експертних оцінок;
- 2) статистичні методи кількісної характеристики взаємозв'язків: дисперсійний аналіз; кореляційний аналіз; метод аналітичних групувань; рангова кореляція; комплексні статистичні коефіцієнти; статистичні рівняння залежностей; статистичні індекси; показники аналізу динаміки [6, с. 78].

При виборі статистичних методів дослідження суспільно-економічних явищ необхідно враховувати їх взаємопов'язаність і взаємообумовленість. Будь-яке явище є наслідком дії певної множини причин і є причиною інших явищ і процесів. Тому до статистичного вивчення взаємозв'язків економічних явищ та процесів потрібно підходити комплексно, спробувавши класифікувати широке коло методів, які дозволяють їх кількісно вимірювати.

На думку О. Кулинича та Р. Кулинича, об'єктивну оцінку стану та розвитку суспільно-економічних явищ і процесів можна забезпечити тільки застосуванням правильно підібраних статистичних та математичних методів. Ці методи перестають бути предметом інтересу у практичній діяльності у тих випадках, коли немає впевненості, якою мірою їх можна застосувати для вирішення конкретних завдань. В умовах значного прогресу в технології збирання й опрацювання статистичних даних кваліфіковане застосування статистичних та математичних методів істотно гальмується якраз недостатнім знанням методів та їх можливостей в оцінці інформації [4, с. 416].

Кількісна сторона економічного явища, що є вирішальним параметром для використання статистичного прийому, проявляється у конкретному економічному показнику. Тому, якщо йдеться про порядок чи можливість застосування методу статистичної науки, слід чітко розуміти всю аналітичну природу розрахованого показника, критерії та вимоги до нього.

Для прикладу, метод кореляційних таблиць передбачає комбінаційний розподіл одиниць сукупності за двома кількісними ознаками. Така таблиця спряженості будується за типом шахової, тобто в підметі таблиці виділяються групи за факторною ознакою X , а в присудку таблиці – за результативною Y . У клітинках таблиці на перетині X і Y показується кількість випадків сумісної появи ознак кожного

значення X з відповідним значенням Y .

Висновок про наявність і напрямок зв'язку можна зробити за зовнішнім видом таблиці, тобто за розташуванням у ній часток. Якщо частки розташовані у клітинках таблиці хаотично, то частіше за все це свідчить про відсутність зв'язку між ознаками групування або про незначну залежність. Якщо частки сконцентровані ближче до однієї з діагоналей і центру таблиці, утворюючи свого роду еліпс, то майже завжди це є свідченням наявності залежності між x і y , близької до лінійної. Розташування по діагоналі з верхнього лівого кута в нижній правий свідчить про наявність прямого лінійного зв'язку, а з нижнього лівого кута у верхній правий – оберненого.

За даними кореляційної таблиці можна проаналізувати також залежності формування групових середніх аналогічно методу аналітичних групувань. На основі аналітичних групувань і кореляційних таблиць можна не тільки виявити наявність залежності між двома взаємопов'язаними показниками. Сучасні види економічного розвитку підприємств можна за такими критеріями [1]:

- за результатами діяльності (обсягом реалізації продукції, прибутком, власним капіталом, ринковою вартістю підприємства);
- за економічною ефективністю (рентабельністю власного капіталу, рентабельністю активів; інтегральною ефективністю підприємства);
- за показниками конкурентоспроможності;

– за поставленою метою господарювання.

Для статистичного забезпечення економічних досліджень на основі використання математичних методів і моделей можна сформувати містку інформаційну базу, яка б достовірно відбивала розвиток керованого об'єкту.

Промислова продукція є часткою валового внутрішнього продукту (ВВП), створеного у промисловості. З погляду обліку й економічного призначення продукція промисловості є прямим корисним результатом виробничої діяльності промислових підприємств, вираженим або у формі продукту, або у формі виробничої послуги (робіт промислового характеру).

На тлі зростання попиту на різноманітну промислову продукцію для потреб відновлення, нестача внутрішнього постачання зумовлює подальше нарощування імпорту, наслідками чого є погіршення платіжного балансу, недоотримання надходжень до державного бюджету, занепад промислового підприємництва. Переважання в експорті низьковартісної сировини та напівфабрикатів відчутно обмежує надходження до державного бюджету критично потрібних фінансових ресурсів.

З початком тотальної війни національна та міжнародна підтримка промислової переробки надавалася за кількома програмами. Зокрема, в рамках програми «Доступні кредити 5-7-9%» передбачається надання кредитів

підприємствам (у тому числі переробним) на суму до 60 мільйонів гривень терміном від 1 до 5 років. Хоча з початку 2023 року до кінця червня 2023 року банки видали підприємствам 11,4 тис. кредитів на суму 41,8 млрд грн, частка промислових переробних підприємств залишається незначною (13%) і скорочується.

З 2020 року уряд також реалізує план підтримки малого, середнього та мікропідприємництва «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%», надаючи фінансову допомогу через державну компенсацію ставок фінансового лізингу для зниження вартості фінансового лізингу. Річна процентна ставка за фінансовим лізингом становить 0%, 5%, 7% або 9%. Проте станом на початок червня 2023 року основну частину фінансування складають агропідприємства, тоді як участь переробних підприємств є передостанньою, і їх частка майже в 40 разів менша. Зокрема, у фінансовий лізинг харчового обладнання надійшло 2,13 млн грн (сільгосптехніки – 198,1 млн грн) [8].

У липні 2022 року уряд розпочав реалізацію програми субвенцій переробним підприємствам «Новий рівень», надавши підприємцям дотації до 8 мільйонів гривень на розвиток переробних підприємств за умови створення не менше 25 робочих місць [8]. Гранти забезпечують 70 відсотків загальної вартості проекту для перших 1000 одержувачів і 50 відсотків для решти. Є кошти для закупівлі, поставки та введення в експлуатацію виробничого обладнання. У 2022 році 178

підприємців отримали гранти на розвиток переробних підприємств на суму майже 1 млрд грн, а станом на квітень 2023 року – 61 переробне підприємство на суму 282 млн грн [8]. Про результати цієї програми поки не повідомляється.

Важливим фактором підтримки промислової переробки є розширення спільних проектів з ЄС. Сьогодні програми підтримки фрагментовані. Відтак, на початку 2023 року в рамках програми ЄС «EU4Business:

конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП» за інформаційної підтримки Фонду розвитку підприємництва 8 українських кластерів (більшість із яких представляють переробну промисловість) отримали гранти на 2023 кошти. Суми до €25 000 [5].

У червні 2023 року завершився грантовий конкурс EU4Business, спрямований на підтримку розвитку малого та середнього бізнесу в харчовому секторі в районах бойових дій. Кожна 10 відібраних харчових компаній отримають по 10 000 євро [6].

У 2022 році Асоціація інновацій Європейського інституту інновацій та технологій EU EIT «RawMaterials» спільно з Українським фондом стартапів організували в Україні конкурс для інноваційних стартапів у сировинній галузі, які здатні надати нові методи у використанні/сфері обробки критичних матеріалів. Проекти з розробки нових технологій для розвідки, розумного видобутку та переробки отримають

співфінансування ЄС, у тому числі вторинної сировини в рамках моделі переробки) [8].

Зернові та олійні культури складають третину товарного експорту України. Тому збільшення внутрішньої переробки є вирішальним чинником збільшення надходжень від експорту та забезпечення загальної економічної безпеки. Постійні погрози країн-агресорів припинити роботу «зернового коридору», дорожнеча наземного транспорту та обмеження країн ЄС на імпорт кукурудзи, ріпаку та соняшнику з України призвели до різкого падіння експорту.

Аналіз показників експорту показує, що порівняно з виробництвом зернових, виробництво борошна та крупи здатне генерувати втричі більший обсяг експорту на тонну, а виробництво борошнопродуктів в 11 разів більше (табл. 1).

Загалом у структурі українського товарного експорту експортний тоннаж перероблених харчових продуктів (особливо олії та борошна) становить лише половину їх вартості (від 15,2% до 32,6%) порівняно з відповідною сировиною. Зокрема, у кілька разів порівняно з відповідною сировиною зросла вартість експорту тонни продукції м'яса (у 1,5 рази), молочної продукції (3,2 рази), плодоовочевої продукції (у 1,4 рази) та нафтопродуктів. середній (у 2,6 рази) та цукерковий (у 2,5 рази) [8].

Таблиця 1 Експорт певних видів продукції Україною у 2022 р.

Сировина	Перероблена продукція
----------	-----------------------

назва	вага, тис.т	вартість 1 т, тис. дол.	частка у товарному експорті, %	назва	вага, тис.т	вартість 1 т, тис. дол.	частка у товарному експорті, %
М'ясо та їстівні субпродукти	430,1	2,2	2,1	Готові харчові продукти з м'яса	7,6	3,2	0,1
Молоко, вершки, сироватка	74,4	1,7	0,3	Масло вершкове, сири	23,1	5,4	0,3
Овочі, плоди, горіхи	399,0	1,0	0,9	Продукти перероблення овочів, плодів, горіхів	156,9	1,4	0,5
Зернові культури	38538,6	0,2	20,6	Борошно, крупы, солод, крохмалі, інулін	234,6	0,6	0,3
				Готові продукти з борошна	74,4	2,2	0,4
Насіння, плоди олійних рослин	7908,5	0,5	8,4	Олії	4598,4	1,3	13,3
Цукор	181,0	0,8	0,3	Кондитерські вироби з цукру	70,0	2,0	0,3
Разом	47531,6	1,1 (середня)	32,6		5164,9	2,7 (середня)	15,2

Джерело: складено автором за даними Державної митної служби України [7]

Величезний попит на технічне зерно, насіння олійних культур, залишки та відходи харчової промисловості, які зараз експортуються, може створити внутрішнє виробництво альтернативних видів палива.

Щоб підняти рівень статистики промисловості продукції в Україні, то потрібно внести певні зміни в пропорціях окремих галузей, вони мають бути узгодженими та взаємопов'язаними. Структурна переорієнтація економіки потребує цілісного підходу, програмного

забезпечення і безпосереднього державного регулювання, про що свідчить практика багатьох зарубіжних країн.

Основними чинниками відновлення промисловості стануть: поступове покращення кон'юнктури на світових ринках, відновлення виробництва в окремих галузях економіки, покращення фінансового стану підприємств, а також збільшення інвестиційного та споживчого попиту [3].

Однією з основних характеристик першої методики є

розподіл всіх промислових підприємств на дві групи. До першої групи входять всі підприємства, включені до, заздалегідь, визначених списків. В списку, як правило, наявні великі компанії, які легко ідентифікувати, адже згідно вимог даний список повинен містити повний набір облікових записів. Дуже просто контактувати з підприємствами даної групи, тому найбільш доцільним є надіслати анкети поштою. Ці анкети можуть включати всі відомості, які зазвичай, доступні в облікових записах підприємства. Також, важливо мати копії перевірених облікових записів з підприємств, адже їх можна використовувати для перехресних перевірок, а в примітках до рахунків може міститися додаткова інформація про параметри даних.

Решта промислових підприємств належить до другої групи. Кількість та місце розташування таких установ, як правило, невідомі та ці підприємства часто не ведуть облікових записів, або ж доступна лише примітивна інформація щодо фінансів компанії. Охоплювати всі підприємства даної групи непрактично, тому слід проводити вибіркові дослідження. Найзручнішими є перевірки за місцем розташування, коли необхідно лише зробити повний перелік підприємств, наявних у вибраних регіонах. Аби зробити вибір достатньо результатів економічного перепису, або (якщо дані недоступні) перепису населення. Складання анкет та створення списків здійснюється за допомогою інтерв'ю. При складанні анкет слід враховувати той факт, що

підприємства, які не мають відповідних облікових записів, не здатні легко та точно надавати річні дані. Більше того, має використовуватись інформація за короткий проміжок часу, який не завжди однаковий для різних параметрів даних. Тому, необхідне відповідне забезпечення для ефективного редагування та перевірки даних на місцях.

Промислові підприємства регіону також можуть містити установи, які перебувають у спеціальних списках, а отже, входять до перевірки поштою. Під час обробки такі підприємства мають бути вилучені з набору даних з метою уникнути повторного рахунку. Хоча значно легше виявити великі промислові підприємства у регіоні, не всі установи великих підприємств теж великі та їх не завжди легко ідентифікувати. Як наслідок, анкети дослідження, які використовують в типовій моделі, також мають містити деякі питання, які дозволять ідентифікувати установи, включені до цієї частини списку [5]

Промислові дослідження, як і багато інших, слугують для різних цілей. Анкета містить ряд стандартних розділів, однак, в залежності від мети кожного конкретного дослідження, вони також можуть містити кілька додаткових розділів на додаток до цієї базової інформації.

Зміст кожного модуля змінюється в залежності від вимог даних та їх доступності. Наприклад, якщо результати дослідження планується використовувати для створення Таблиці Ресурсів та

Використання (ТРВ), рівень деталізації прибутків та витрат має бути якомога точним до класифікації продукції, призначеної для ТРВ. В інших випадках може бути достатньо використовувати інформацію, яка зберігається в облікових записах компанії. Останній підхід гарантує швидку відповідь, як тільки інформація буде скопійована безпосередньо з облікових записів, замість потреби складати нову, використовуючи детальну інформацію.

Наявність інформації багато в чому залежить від того, веде підприємство облікові записи чи ні, але в меншій мірі також залежить від дотримання правових вимог держави. Чим більш відпрацьованими є ці вимоги, тим більше інформації регулярно надходить від підприємства. У країнах, де існує податок на додану вартість (ПДВ), як правило існує мінімальний поріг, нижче якого ПДВ не нараховується, а отже, не вимагається ведення навіть елементарних облікових записів.

Як зазначалося вище, для підприємств, що не ведуть облікових записів, дані анкети мають бути обмеженими до елементів даних, інформація про які є доступною (таких як комунальні послуги), або яку можна легко згадати. У зв'язку з цим, тут запропоновано дві основних анкети – одна для великих підприємств, друга – для маленьких.

Різниця між цими двома анкетами не ґрунтується на традиційних критеріях зайнятості, на тому, ведуться облікові записи чи ні. Дві головні відмінності в анкетах для великих та малих підприємств

полягають у тому, що в анкеті для великих установ вимагається більше інформації, ніж для маленьких, а також, наявність ряду звітних періодів в анкеті для невеликих установ для того, щоб простіше згадати дані про різні параметри [1].

При створенні анкети важливі деякі додаткові запитання.

По-перше, ідентичні елементи в обох анкетах повинні мати однаковий код для спрощення об'єднання бази даних. Звичайно, різні елементи (наприклад, група «Інші») повинні мати унікальні різні коди.

По-друге, перелік статей повинен містити всі дані про доходи та витрати, зазначені в бухгалтерських рахунках компанії, щоб, крім виробничих рахунків, інформацію, необхідну для комплексного економічного обліку, можна було отримати з єдиного набору даних. Рівень деталізації в розділах «Вартість» і «Прибуток» настільки вичерпний, що більшість елементів можна розмістити на єдиній 4D-карті діяльності Міжнародного стандарту класифікації промисловості, навіть якщо вони недоступні в опублікованих облікових записах компанії.

З іншого боку, для компаній типово включати одні й ті ж елементи у витрати на виробництво та адміністративні витрати, і в цьому випадку ці дані слід консолідувати, перш ніж вводити їх в анкету, оскільки деталі опублікованих облікових записів компаній відрізняються в різних країнах./регіони відрізняються. Поточні звіти часто містять більше деталей,

ніж опубліковано в кожній країні та навіть у галузях кожної країни. Оскільки багато компаній все частіше використовують стандартизовані пакети бухгалтерського програмного забезпечення, часто легко отримати додаткові дані, необхідні для дослідження. У цьому відношенні оцінки факторних категорій, надані респондентами, завжди кращі, ніж ті, що надаються агентству, оскільки працівники підприємства мають більше інформації про деталі діяльності підприємства, ніж статистика. механізм.

По-третє, анкета має бути структурована так, щоб було легко витягти прибуток (або витрати) компанії та різницю між витратами та доходами. Це дає змогу перевірити рівні прибутку великих підприємств за їхніми річними звітами, тоді як прибутки невеликих установ можуть бути підтверджені опитуваним.

По-четверте, кілька розділів анкети вказували деякі елементи даних. Тому важливо, щоб дані для кожного розділу були однаковими. В анкеті все та ж інформація містить посилання один на одного. Це допомагає із заповненням форм і надає ІТ-персоналу багато перевірок редагування.

По-п'яте, міжнародні рекомендації містять широкі перестановки інформації про працівників. Більшість із цих змін не стосуватимуться малого бізнесу, але навіть в анкеті для більших установ необхідно зробити вибір. Для різних категорій працівників (найнятих, неоплачуваних, службовців тощо) рекомендована базова інформація

щодо чисельності та заробітної плати (включаючи окремі складові) включає:

- Чоловіки та жінки.
- Кваліфіковані працівники та інші працівники.
- Штатні та позаштатні працівники.
- Кваліфікаційний рівень працівників (не обов'язковий у рекомендаціях, але важливий для багатьох країн).
- Місцеві та іноземні працівники (не обов'язкові в рекомендаціях, але важливі для багатьох країн) [5].

Повний набір таблиць з усією інформацією щодо працівників та заробітних плат займає десятки сторінок, але для малих підприємств більшість полів для даних залишатимуться пустими. Тому, важливо впровадити необхідність у кількох видах даних для того, щоб економити ресурси та отримати вчасні відповіді. Анкети для великих підприємств містять багато різних блоків даних для того, щоб захопити різні рівні інформації про працівників, що може слугувати прикладом для окремих країн з великим акцентом на інші види даних.

Разом з інформацією щодо рахунків в анкетах, також містяться питання про розмір продажів, прибутки та річні прибутки. Так само записуються й витрати, хоча в комерційних облікових записах частіше фіксують прибуток від продажів ніж витрати на матеріали, разом з іншими витратами. В державному бухгалтерському обліку стандартними поняттями є виробництво та витрати на

виробництво. Різниця цих двох понять полягає у термінах проведення операцій (протягом існування підприємства виробничі витрати та прибутки будуть однаковими, такими ж будуть і витрати на закупівлю та виробництво, оскільки, часто метою торгівельної діяльності промислових підприємств є підтримка основної діяльності, аніж ведення окремої діяльності, торгівельна діяльність не обов'язково повинна бути прибутковою. Однак, щоб поглибити розуміння діяльності підприємства, важливо розглядати економічну торгівлю у розрізі промислових компаній [5].

Загалом, промислові запити охоплюють ті підприємства, які почали діяльність. Це може бути з практичних міркувань, наприклад дата реєстрації або через розуміння того, що основна мета дослідження обмежується до оцінки виробництва та податку на додану вартість галузі; якою б не була причина, підприємства, які ще не почали свою діяльність, досить часто не розглядаються під час дослідження. Однак, зважаючи на те, що більшу частину інвестицій у виробництво та устаткування, роблять до початку виробництва та період будівництва часто триває кілька років, неврахування установ, які перебувають на стадії будівництва, призводить до недооцінки рівня інвестування галузі.

В зв'язку з цим, витрати підприємства, яке ще не почало функціонувати, по крайній мірі

мають бути задокументовані у опублікованих результатах дослідження з метою попередити неправильний аналіз інформації дослідження. Наприклад, коефіцієнт виробництва та різні показники виробництва будуть спотворені, якщо інвестування до початку виробництва не включити до моделі.

Хоча, кращі підприємства, що перебувають на стадії будівництва, включити до дослідження, і таким чином, отримати вичерпні дані щодо накопичення капіталу.

Висновки. Встановлено, що статистичне забезпечення ефективного розвитку підприємств України у масштабах окремої галузі цілком може бути реалізовано за даними офіційної статистики, а саме: статистичними спостереженнями за обсягами реалізованої промислової продукції і операційними витратами з реалізованої продукції.

Наголошено на тому, що на сьогоднішній день обсяг і структуру даних, які представлено на офіційному сайті статистики України, вважаємо недостатніми для повноцінного інформаційного забезпечення процесів управління промисловими підприємствами.

Основними чинниками відновлення промисловості стануть: поступове покращення кон'юнктури на світових ринках, відновлення виробництва в окремих галузях економіки, покращення фінансового стану підприємств, а також збільшення інвестиційного та споживчого попиту.

References:

Holovach A. V., Zakhozhai V. B., Holovach N. A. (2015) *Statystychne zabezpechennia upravlinnia ekonomikoii: prykladna statystyka*. K. : KNEU. 408 s.

- Ivanova M. V. (2016) *Statystychni zabezpechennia upravlinnia efektyvnym rozvytkom promyslovykh pidpriemstv. Ekonomichnyi visnyk DVNZ UDKhTU. № 1 (3). S. 72-76.*
- Kushchenko O. I., Mamontova O. H. (2014) *Statystychna otsinka zaluchenosti ukrainskoi ekonomiky u svitovi hospodarski zviazky. Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina. Ceriia: Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. № 1144. S. 36-40.*
- Kushchenko O. I. (2016) *Statystychna otsinka zovnishnoho rynku Ukrainy. National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine. Collective monograph. Vol. 2. «Izdevnieciba «Baltija Publishing».S. 416-434.*
- Pshenychnyi O. Yu. (2013) *Analiz metodiv doslidzhennia statystychnykh protsesiv ta mozhlyvosti yikh zastosuvannia do prohnozuvannia rozvytku. Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. S. 92-97.*
- Tsal-Tsalko Yu. S. (2013) *Statystychni doslidzhennia vplyvu faktoriv na finansovi rezultaty diialnosti pidpriemstv. Statystyka Ukrainy. № 4. S. 75-81.*
- Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy. URL: <https://customs.gov.ua/>
- Stan ta perspektyvy rozvytku promysloвого pereroblennia syrovynnykh resursiv v Ukraini. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv>